

Nr 35.

Utlåtande i anledning av fullmäktiges i riksbanken framställning om pension åt städerskan vid riksbankens huvudkontor Svea Arvida Johansson.

I skrivelse till bankoutskottet den 11 oktober 1951 hava *fullmäktige i riksbanken* framlagt förslag om antingen beredande av årlig pension åt städerskan vid riksbankens huvudkontor Svea Arvida Johansson eller utbetalande av ett engångsunderstöd åt henne.

I skrivelsen anföras fullmäktige följande:

I skrivelse till fullmäktige i riksbanken den 14 juli 1951 har städerskan vid riksbankens huvudkontor fru Svea Arvida Johansson anhållit om entledigande från sin anställning som städerska från och med den 1 augusti 1951 och hemställt, att fullmäktige måtte bevilja henne pension, eller, om detta icke kan bifallas, hos riksdagen göra framställning om beredande av engångsunderstöd.

Fru Johansson, som är född den 26 januari 1904, har från och med den 1 april 1937 tjänstgjort som städerska vid riksbankens huvudkontor med en daglig arbetstid av 5 timmar. Hennes avlöning har sedan den 1 januari 1945 utgått enligt bestämmelser, respektive kollektivavtal, överensstämmande med vad som gällt för städningspersonal inom den Kungl. Maj:t underställda statsförvaltningen. Hennes månadsavlöning har senast uppgått till kronor 211: 25. Att hon nu lämnat sin anställning beror på att hon till följd av sjuklighet är oförmögen att vidare fullgöra städningsarbetet.

Fru Johansson, som — efter att ha åtnjutit sjukledighet med sjuklön i 120 dagar under år 1950 — från och med den 1 augusti 1950 icke uppburit avlöning i någon form från riksbanken, uppfyller beträffande anställningstidens längd icke förutsättningarna för erhållande av pension enligt de grunder, som angivas i kungl. kungörelsen den 30 juni 1947 (nr 490) med föreskrifter angående pensionering av viss arbetarpersonal i statens tjänst (jfr BU:s utl. 1947 nr 60). Den tid, hon åtnjutit avlöning från riksbanken, uppgår nämligen till 13 år 4 månader, medan minimitiden för pension enligt nämnda kungörelse utgör 15 år. Som hon icke innehaft annan statsanställning äger hon ej heller enligt annan författning eller eljest meddelade föreskrifter rätt att komma i åtnjutande av tjänstepension eller därmed jämförligt understöd.

Fru Johansson är gift och hennes man, född år 1898, arbetar som smed hos Fackföreningarnas Byggnadsproduktion. Enligt vad fullmäktige inhämtat har mannen från nämnda firma åtnjutit en inkomst (utan hänsyn till skatteavdrag) för år 1950 å cirka 7 700 kronor. Makarna hava i äktenskapet en son, som har förvärvsarbete. Sonen är emellertid sjuklig. Familjen kan ej betecknas som välbärgad. Då städningsarbetet i riksbanken utgjort fru Johanssons huvudsakliga sysselsättning utanför hemmet och hennes enda förvärvskälla, kommer familjens ekonomiska ställning att efter anställningens upphörande väsentligt försämrats.

För egen del uttala fullmäktige:

Med hänsyn till den relativt långa tid, som fru Johansson varit anställd som städerska i riksbanken — den tid fru Johansson i någon form upp-

burit avlöning från riksbanken understiger, såsom av det föregående framgår, endast med 1 år och 8 månader den för pension enligt förenämnda kungl. kungörelse fastställda minimitiden — synes det fullmäktige skäligt, att fru Johansson, som städse skött sina åligganden till bankens fulla belåtenhet, beredes viss pension. För detta talar även den omständigheten, att fru Johansson skulle ha kunnat förvärva avsevärt flera tjänstår, om hon icke till följd av sin sjukdom nödgats lämna sin anställning. Därtill kommer att det normalt för pension krävs en minsta arbetstid av 3½ timmar per dag, medan fru Johansson under hela sin anställningstid tjänstgjort i medeltal 5 timmar per dag, något som i detta fall bör uppväga bristen i antalet tjänstår. Fullmäktige vilja därför i första hand tillstyrka att fru Johansson, räknat från och med den 1 augusti 1951, tillerkännes en årlig pension av 444 kronor, motsvarande minimibeloppet av vad som pläгат utgå jämlikt förenämnda kungörelse. Skulle av principiella skäl denna framställning icke kunna bifallas, hemställa fullmäktige, att fru Johansson beredes understöd i form av ett engångsbelopp å förslagsvis 1 500 kronor.

Under hänvisning till det anförda få fullmäktige hemställa, att bankoutskottet ville föreslå riksdagen medgiva, att till fru Johansson må av riksbankens medel utgå en årlig pension av 444 kronor, räknat från och med den 1 augusti 1951, eller, om detta ej kan bifallas, att till henne må utbetalas understöd med ett engångsbelopp av 1 500 kronor.

Utskottet. Med hänsyn till att Johansson nödgats avgå på grund av sjukdom och att hennes anställningstid med allenast ett år och åtta månader understiger för erhållande av pension föreskrivna 15 år anser sig utskottet böra förorda att pension beredes henne. Pensionen synes böra få utgå räknat från och med den 1 augusti 1951 och torde böra bestämmas till det av fullmäktige föreslagna beloppet. Utskottet hemställer sålunda,

att riksdagen, i anledning av fullmäktiges i riksbanken förevarande framställning, må medgiva, att till städerskan vid riksbankens huvudkontor Svea Arvida Johansson må, räknat från och med den 1 augusti 1951, under hennes återstående livstid av riksbankens medel utgå en årlig pension av 444 kronor.

Stockholm den 8 november 1951.

På bankoutskottets vägnar:

F. SEVERIN.

Närvarande:

från första kammaren: herrar Ewerlöf, Sundvik, Fahlander, Näsgård, Mogård, De Geer, Johannesson och Nordenson; samt

från andra kammaren: herrar Severin, Fröderberg, Persson i Norrby, Sköldin, Gavelin, Johansson i Kalmar och Rosén.